



# ***Pestprotocol***

***Basisschool De Bron, Waterput 54, 5053 EJ Goirle***

***013-5346818***

*Email: [debron.goirle@hetnet.nl](mailto:debron.goirle@hetnet.nl)*

*Website: [www.debron-goirle.nl](http://www.debron-goirle.nl)*

Inhoudsopgave	
Titelpagina	1
Inhoudsopgave	2
Het doel van dit pestprotocol	3
Definitie van pesten	3
Pesten op school: hoe gaan we daar mee om?	4
Onze visie op pesten	4
Preventie	7
Aanpak van pestgedrag in stappen	8
Gespreksvoeringen	11
Bijlagen	18
* taken van de pestcoördinator	
* pestregistratie	
* represaille - toelating, schorsing en verwijdering	

## HET DOEL VAN DIT PESTPROTOCOL

- Alle leerlingen horen zich in hun schoolperiode veilig te voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.
- Door afspraken te maken weten leerlingen en volwassenen (leerkrachten, ouders, ondersteunend personeel en stagiaires), als er zich ongewenste situaties voordoen, hoe ze moeten handelen volgens het pestprotocol.
- Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we iedereen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan en zich 'heppie' te voelen.

## DEFINITIE

Een leerling wordt gepest als hij of zij regelmatig en voor langere periode is blootgesteld aan negatieve acties van welke soort dan ook door één of meerdere leerlingen. Het pestgedrag heeft de bedoeling fysieke of psychische schade te berokkenen aan anderen via direct of indirect gedrag. Direct kan verbaal of fysiek zijn, indirect gedrag houdt negeren in of iemand buitensluiten van de groep.

<b>Plagen</b>	<b>Pesten</b>
gelijkwaardigheid	machtsverschil
wisselend 'slachtofferschap'	hetzelfde slachtoffer
humoristisch	kwetsend
af en toe	vaak
gaat niet verder als dat gezegd wordt	blijft voortduren
wordt 'vergeten'	blijvend schade

## **PESTEN OP SCHOOL: HOE GAAN WE DAARMEE OM?**

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school aanpakken. Voorwaarden om dit te kunnen doen:

- Pesten wordt als probleem gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters, meelopers, aanmoedigers, buitenstaanders en helpers), leerkrachten en de ouders/verzorgers (hierna genoemd: ouders)
- Leerkrachten kennen de signalen van pesten, zijn vaardig in de aanpak ervan en nemen, als pesten optreedt, duidelijke stelling hiertegen.
- Wanneer pesten ondanks preventie toch de kop opsteekt, beschikt de school over een directe aanpak: het pestprotocol wordt gevolgd.

### **ONZE VISIE OP PESTEN**

Wij vinden het belangrijk om het onderwerp pesten regelmatig aan de orde te laten komen, zodat het preventief werkt. Binnen onze school heerst een open en eerlijk klimaat, waarbij kinderen durven zeggen wat ze vinden en voelen. We werken preventief aan het voorkomen van pesten. Regelmatig gaan we met kinderen in gesprek over hun welbevinden. Daarnaast vullen de leerlingen van groep 5 t/m 8 twee keer per jaar de vragenlijst van 'Zien' in en twee keer per jaar vullen leerkrachten van de groepen 1 t/m 8 deze in. De uitslag van 'Zien' wordt op kind, groep en school niveau geëvalueerd, om vervolgens een plan van aanpak te maken.

Om een goed beeld te krijgen van het pesten op onze school houden wij een registratie bij. Dit gebeurt op 2 vaste momenten in het jaar (week 6 en 26). Ook wanneer pesten verder door het jaar heen gebeurt, registreren wij dit. Leerkrachten voeren met elk kind afzonderlijk een gesprekje om te bespreken hoe het gaat en of zij binnen de groep/ school iets merken van pesten. Hetzij naar zichzelf hetzij naar anderen.

We registreren in de daarvoor bedoelde lijsten, d.m.v. een kruisjessysteem. Wanneer er sprake is van pesten worden de stappen ondernomen zoals beschreven in het pest- protocol. De uitwerking van die stappen worden bij de betrokken kinderen in Esis vermeld middels het registratieformulier, dat tevens in de klassenmap bewaard wordt.

Een kopie van de groepsregistratie wordt na invullen in het laatje van de pestcoördinator gelegd.

## **Pesterijen kunnen onder andere zijn:**

### **\* LICHAAMELIJK PESTEN**

- duwen, opzij duwen
- slaan, een tik geven
- dreigen met geweld
- bang maken
- schoppen
- met iets naar iemand gooien
- iemand zonder reden aanvallen
- beladen oogcontact

### **\* PESTEN MET SPULLEN**

- Andere kinderen dwingen om bepaalde dingen (bijv. snoep of geld) aan hem of haar te geven.
- Tegenover andere kinderen bepaalde rechten opeisen.  
Bijvoorbeeld zeggen: "Hier spelen wij altijd" of "Dit is ons terrein."
- De spullen van andere kinderen kapot maken of kwijt maken.

### **\* PESTEN MET WOORDEN**

- Iemand beledigen of uitschelden.
- Iemand belachelijk maken of voor gek zetten.
- Iemand met opzet in verlegenheid brengen.
- Iemand in zijn/haar gezicht uitlachen.
- Op sociale media iemand uitschelden.

### **\* PESTEN DOOR BUITENSLUITEN OF NEGEREN**

- Gewoon weglopen van iemand die wil spelen.
- Tegen een kind zeggen dat hij of zij weg moet gaan.
- Gewoon niet luisteren naar een ander kind, bijvoorbeeld door je handen over de oren te doen.
- Net doen alsof je een ander kind niet ziet of gewoon niet tegen dat kind willen praten.
- Nare gebaren maken, bijvoorbeeld de neus dichthouden als iemand langs loopt (alsof diegene stinkt).
- Tegen andere kinderen zeggen dat ze alleen mee mogen doen als ze eerst bepaalde dingen doen die ze eigenlijk helemaal niet willen.
- Dreigen dat een ander kind iets niet meer mag, als hij of zij niet doet wat er gezegd wordt.
- Als iemand een 'bericht' stuurt gewoon nooit reageren.

\* PESTEN ALS HET GEPESTE KIND ER NIET BIJ IS

- Tegen de andere kinderen zeggen dat ze met een bepaald iemand niet mogen spelen.
- Roddelen of lelijke dingen zeggen over andere kinderen (digitaal).
- Tegen andere kinderen op facebook zeggen dat iedereen een bepaald kind moet blocken.

\* DIGITAAL PESTEN

- Dreig- en scheldberichten en vervelende berichten plaatsen.
- Foto's en filmpjes bewerken en online zetten.
- Wachtwoorden misbruiken.
- Versturen van virussen als geintje of opzettelijk.
- Op sociale media iemand altijd meteen blocken.

**Signalen zijn:**

- Constateren van bovenstaande gebeurtenissen.
- Leerlingen met zwakke, onzekere lichaamshouding: verbergen lichamelijk letsel.
- Leerlingen die zich terugtrekken.
- Leerlingen die zich sterker manifesteren: brutaler, agressiever.
- Leerlingen die zich afzonderen, alleen zitten.
- Leerlingen die lang in het lokaal blijven dralen.
- Leerlingen die regelmatig spullen kwijt zijn.
- Leerlingen waarvan spullen kapot zijn.
- Leerlingen die sociaal onhandig gedrag vertonen.
- Leerlingen die lichamelijk reageren: bedplassen, buikpijn, slecht eten.

**PREVENTIE**

- Op school stellen we het onderwerp in de les aan de orde.  
Zeker als het actueel is, maar ook tijdens de lessen van de methode 'Goed Gedaan'. Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in de groep, aanpak van ruzies etc. worden dan besproken.
- Verder denken we aan: spreekbeurten, rollenspellen, het afspreken van regels over omgaan met elkaar en groepsopdrachten.  
Alle leerkrachten zullen ieder jaar samen met hun groep een lijst samenstellen van regels 'zo gaan we met elkaar om'.
- De Gouden Bronregels (moeten nog opgesteld worden) zijn zichtbaar in de hele school.
- Tijdens de pauzes zijn leerkrachten op het schoolplein zichtbaar aanwezig.

- Het voorbeeld van leerkrachten (en thuis de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt dan ook niet geaccepteerd. Leerkrachten nemen duidelijk stelling tegen dergelijke gedragingen.
- De school neemt maatregelen voor beveiliging van de computers voor een veilige schoolomgeving.
- Zorg voor voldoende ICT-media expertise binnen het team.
- Maak afspraken over Smartphone gebruik.
- Wijs de leerlingen op internetgevaaren en de effecten van cyberpesten.
- Ouders informeren door middel van een ouderavond (i.s.m. OV) met voorlichting over mediawijsheid.
- Tijdens de informatieavond en tijdens de open dag besteden we aandacht aan het pestprotocol.

Naast de bovenstaande preventieve acties hebben wij gezamenlijk de volgende schoolregels met betrekking tot preventie en signalering opgesteld.

**Regel 1:**

Het inschakelen van de juf of meester is geen klikken. Als je wordt gepest of als je dit bij een ander ziet en je komt er zelf niet uit dan mag je hulp vragen. Dit wordt niet gezien als klikken, maar als het helpen van jezelf of een ander.

**Regel 2:**

Een medeleerling heeft óók de verantwoordelijkheid om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

**Regel 3:**

Bij problemen van pesten zullen de directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid nemen en indien nodig overleg voeren met de ouders. De ouders spelen een voor de school belangrijke rol door het geven van informatie en het ondersteunen van de aanpak van school. De school hoort graag van ouders als er problemen spelen of wanneer problemen (nog) niet voldoende zijn opgelost.

## Gouden Bronregels

- We doen alleen bij een ander, wat we zelf ook prettig vinden. Dit geldt ook bij het gebruik van social media.
- We komen alleen aan elkaar als de ander dat ook wil.
- We noemen elkaar bij de voornaam (en gebruiken dus geen scheldwoorden).
- We vertellen aan de leerkracht als er iets gebeurt wat niet prettig is.
- We vertellen aan de leerkracht als er wordt gepest. Dat is geen klikken. Blijft de pester doorgaan dan vertel je het gewoon nog een keer aan je juf of meester.
- We vertellen ook thuis als er wordt gepest, dan kunnen anderen helpen.
- We gaan respectvol met elkaar en met elkaars spullen om.
- We luisteren naar elkaar.
- We mogen onze mening geven, maar wel op een prettige manier.
- We lossen ruzie op met praten. We geven elkaar een tweede kans.

Deze regels gelden op school en we hopen kinderen zoveel mee te geven dat ze dat daarbuiten ook uitdragen.

## AANPAK VAN PESTGEDRAG IN STAPPEN

De leerkracht biedt **altijd** hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met ouders en/of externe deskundigen.

Wanneer leerlingen iemand pesten kan dit opgelost worden door de gepeste zelf of door medeleerlingen. Er is dan geen actie van leerkrachten van de school vereist.

### Stap 1:

Op het moment dat de peestsituatie niet wordt opgelost en het pesten voortduurt hebben alle leerlingen het recht en de plicht het probleem aan de leerkracht, pestcoördinator en/of de vertrouwenspersoon voor te leggen. Ook ouders hebben het recht en de plicht peestsituaties aan deze personen te melden.

Alle medewerkers binnen school hebben de taak pesten te signaleren en als pesten plaatsvindt, informeren zij de betreffende leerkracht, pestcoördinator en/of vertrouwenspersoon.

De leerkracht mag vanaf stap 2 de pestcoördinator inschakelen. In overleg kan ook de vertrouwenspersoon worden ingeschakeld.



## **Stap 2:**

De leerkracht spreekt zo snel mogelijk, maar in ieder geval binnen een week met het slachtoffer met eventueel een steunende medeleerling. Dit gesprek is een 'gesprek zonder schuldvraag'.

Doel is steun te bieden aan het slachtoffer.

De leerkracht maakt vanaf nu verslagen over de stappen, afspraken en gebeurtenissen. Deze komen te staan in Esis bij notities. Ouders op de hoogte stellen over wat er speelt en welke acties worden ondernomen.

## **Stap 3:**

De leerkracht voert zo snel mogelijk, maar in ieder geval binnen een week en na het gesprek met het slachtoffer een gesprek met pester en een of twee meelopers. Ook zij kunnen melden wat er volgens hen gebeurt. Ook dit is een 'gesprek zonder schuldvraag'. Dat wil zeggen dat er alleen gesproken wordt over het mogelijke effect van hun gedrag op het slachtoffer. Doel is om inlevingsvermogen te vergroten, afspraken te maken over het gedrag in de toekomst en het maken van een vervolgspraak.

Eventuele tussenstappen:

- Er wordt hulp gezocht voor het slachtoffer om te werken aan de sociale weerbaarheid en de negatieve invloed van pesterijen te verminderen, bijvoorbeeld: Sta Sterk training.
- Spelen er meer problemen in het leven van de pester en/of meeloper dan wordt daarvoor passende hulp gezocht.

## **Stap 4:**

De leerkracht voert zo snel mogelijk, maar in ieder geval binnen een week na de vorige stappen een gesprek met slachtoffer en pester met eventueel een helper en een meeloper. Ook dit is een 'gesprek zonder schuldvraag'. Dat wil zeggen dat er alleen gesproken wordt over het gebeurde zonder oordelen; alleen over hoe het is ervaren door de twee partijen. Er wordt toegewerkt naar afspraken over het gedrag 'van nu af aan' en het maken van een vervolgspraak.

## **Stap 5:**

De leerkracht volgt het nakomen van de afspraken actief door na twee dagen, en na een week, en na een maand een vervolgsprek te voeren met het slachtoffer en met de pester. Dit kan een gesprekje van 2 minuten zijn als het goed loopt.

De pester krijgt, als deze zich niet houdt aan de afspraken nog één kans om het eigen gedrag te verbeteren.

### **Stap 6:**

De ouders worden binnen een week op de hoogte gebracht van de problemen door een gesprek op school of thuis.

Leerkracht/vertrouwenspersoon/directie en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing.

### **Stap 7:**

De fases van de consequenties worden ingezet als na stap 4 niet snel verbetering zichtbaar is. Dit gaat in overleg.

## **Consequenties**

### **Fase 1:**

Een corrigerende maatregel aangepast aan de leeftijd van de leerling en gerelateerd aan het probleem.

### **Fase 2:**

Een tweede gesprek met de ouder(s), als voorgaande acties niets opleveren.

De medewerking van de ouders wordt gevraagd om een einde te maken aan het probleem.

Samen met de ouders worden afspraken gemaakt over handelwijze op school en thuis.

Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld, mocht dat nog niet gebeurd zijn.

### **Fase 3:**

Een nieuwe corrigerende maatregel.

### **Fase 4:**

Schorsing voor een bepaalde periode. Hiervoor verwijzen we naar de nota toelating, schorsing en verwijdering (zie bijlage)

### **Fase 5:**

Verwijdering van school.

## **GESPREKSVOERINGEN**

### **Stappenplan gesprek met de pester en eventuele meelopers.**

1. Zeggen dat je het fijn vindt dat hij/zij naar dit gesprek is/zijn gekomen.
2. Rustig vertellen dat jou ter ore is gekomen dat er dingen gebeuren waarbij X (en Y en Z) betrokken is, die sommige andere leerlingen niet zo fijn vinden. Dat je doel is om het probleem op te lossen op een manier die voor alle partijen een win-win-situatie oplevert.
3. Dat je graag wilt weten wat X van de gebeurtenissen vindt.
4. Weet X toevallig al waar je op doelt?
  - \* Als ze namelijk zelf al iets opbiechten, dan kun je daar ook een compliment over geven. Niet overdreven, maar wel iets van: 'Nou, mooi dat je zelf toch ook al dacht van 'dat is niet helemaal oké wat er nu gebeurt''.
  - \* Het kan ook zijn dat X meteen begint te mopperen: 'Ja, A is zeker weer naar jou toegekomen met zielige verhalen. Wat een gezeur ...'  
Weet dan wat je kunt zeggen:
    - Nou, nee, heel iemand anders heeft dit gezien en is naar mij toegekomen, en toen heb ik met A gepraat.
    - Je vindt dat iemand die zich rot voelt op school zijn/haar mond moet houden? Hoe wordt het dan opgelost? Nou, A kan toch zijn mond tegen ons open doen? Dus, wat jij zegt is: als A zegt wat hij niet leuk vindt, dan stoppen we? Mooi, dat zal ik dan vertellen tegen A. Of laten we A er dan zo even bijhalen, dan kun je dat zelf zeggen.
5. De gebeurtenissen vertellen zoals jij die hebt vernomen.
6. Vragen naar X's kant van het verhaal.
7. Echt luisteren naar het verhaal van X.
8. Samenvatten van het verhaal van X. Dus jij zegt .....
9. Ook als X zegt: Ja, maar ik was niet alleen. Begripvol reageren.  
Jij zegt: 'Er waren ook anderen bij, dus waarom zit ik (zitten wij) hier alleen. Dat vind je niet helemaal eerlijk .....?'

10. Zeggen: Kijk ik was er niet bij. Ik weet alleen dat A zich onprettig heeft gevonden. Kun je je daar iets bij voorstellen?  
Soms zeggen leerlingen dan 'wat een onzin, IK zou dat niet erg vinden, etc.'  
Je kunt dan vertellen dat dat mooi is, maar dat het daarom hier niet gaat.  
Iemand voelt zich rot/alleen/... de een zit anders in elkaar dan de ander.
11. Zeggen: de geschiedenis kunnen we niet meer veranderen. We kunnen alleen anders doen in de toekomst. Wat zou er volgens jou/jullie anders kunnen gaan zodat A zich niet meer rot voelt op school?
12. Ze kunnen dan zaken noemen die de ander anders moet doen. Is oké.  
Dan vragen: wat zou jij of zouden jullie ook anders kunnen doen?
13. Weten zij niks, dan kom jij met voorbeelden.
14. Vraag welke afspraken jullie kunnen maken. Maak deze afspraak ook expliciet en zeg ook dat je hem opschrijft. Oké voortaan ..... (nog beter is als ze hem zelf verwoorden).
15. Maak een vervolgspraak over 3 dagen. Zeg dus dat je op .....dag om ... tijd hem/haar/hen weer wilt spreken om even te evalueren hoe het nu gaat. En meld dat je ook bij anderen uit de klas gaat checken hoe het loopt.
16. Bij ingewikkelder situaties kun je ook uitspelen hoe het dan in het vervolg gaat. Als je namelijk al eens ander gedrag hebt laten zien, wordt dat gemakkelijker. Kortom: Als we nu even doen alsof A eraan komt, ben ik even A en dan loop ik dus langs .....
17. Bedank de leerlingen voor hun medewerking en oplossing.

#### Houding:

- Gesprek voeren zonder schuldvraag. De leerling kan op dit moment niet anders doen dan dat deze doet.
- Besef dat je eigen woede nu even terzijde geschoven moet worden om een snelle oplossing mogelijk te maken zonder al te veel gezichtsverlies voor de gepeste. Je doet meer kwaad dan goed door beschuldigend te zijn in de eerste fasen.
- Blijf neutraal.

### Vragen stellen:

- Praten: zoeken naar de reden van pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen, gebrek aan weerbaarheid of aan sociale vaardigheden)
- Laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is op de gepeste.
- Vragen naar 'hoe lossen we het huidige probleem nu op?'  
Excuses laten aanbieden; of milder: ik kan me voorstellen dat je mijn gedrag niet leuk vond.  
Het gaat erom dat het pesten stopt.

### Informatie geven:

- Pesten is verboden in en om school; wij houden ons aan de regels. Je krijgt hulp als jou dat niet lukt, maar er moet wel snel verbetering zichtbaar zijn. We blijven niet doormodderen.

### Eventueel oefenen:

- Leerling leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de "stop-eerst-nadenken houding" of een andere manier van gedrag aanleren.

### In de weken na het gesprek:

- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt.
- Contact tussen ouders en school: elkaar informeren en overleggen. Inleven in begrip voor de leerling, wat is de oorzaak van het pesten?
- We denken mee en geven advies aan de ouders voor externe hulp.

### Aandachtspunten:

- Voel je je als leerkracht of vertrouwenspersoon zelf niet veilig bij zo'n leerling of groepje leerlingen? Voer dit gesprek dan niet alleen.
- Het is beter om schuin tegenover elkaar te gaan zitten, dan recht tegenover elkaar. Dat is een setting die aantoonbaar meer medewerking oproept.
- Sommige leerlingen voelen zich snel bedreigd. Het is handig als de leerling(en) met hun gezicht naar de deur toe zitten, en de mentor dicht bij de deur.

## **Stappenplan gesprek met ouders van pester/meeloper.**

1. De leerkracht belt de ouders op met als doel het maken van een afspraak.
2. 'Goedemiddag, u spreekt met juf/meneer ..... Ik zou graag met u een afspraak maken. Er spelen wat problemen op school en we willen graag met u kijken hoe we die samen kunnen oplossen.'  
Tip: Niet ingaan op wat precies speelt. Dat doet je in het gesprek.
3. Gesprek op school. Eerst koffie/thee. 'Fijn dat u bent gekomen.'
4. Vertel dat er een probleem is dat alleen kan worden opgelost door ouders en school samen.
5. Vertel wat er is gebeurd.
6. Laat ouders stoom afblazen. Gaan ze in de aanval dan zeg je: 'Ik begrijp dat U hiervan schrikt ..... U kunt zich niet voorstellen dat X zoiets doet.  
Breng rust met: 'Veel ouders schrikken hiervan. Zij hebben hun kinderen niet met dit gedrag opgevoed. Klopt dat?'
7. Als ouders wat rustiger zijn geworden, vertel je nogmaals wat er is geconstateerd. En je vertelt wat de school tot nu toe heeft gedaan.
8. Zeg dat je in kaart wilt brengen hoe het thuis en op school gaat om tot ideeën voor oplossingen te komen.
9. Een gesprek over wat opvalt aan de leerling thuis en op school. Kijken wat eventueel zou kunnen helpen. Kunnen ouders dat zelf, hebben ze familie of vrienden nodig of is professionele hulp nodig?
10. Vertel wat er gaat gebeuren als het gedrag niet verbetert. Maak concrete afspraken met de ouders.

## **Stappenplan gesprek met de gepeste leerling:**

1. Zeggen dat het fijn is dat de leerling is gekomen.
2. Doel van het gesprek vertellen: inventariseren van wat er is gebeurd, de leerling steunen en vertellen wat er nu verder gaat gebeuren.
3. Leerling laten vertellen wat er zoal gebeurt.
4. Als de leerling gaat huilen, vertellen dat het heel logisch is dat het hem of haar raakt.
5. Vertellen dat het moedig is dat hij/zij dit vertelt.
6. Doorvragen met als doel te kunnen zeggen: 'Dat heb je goed gedaan.'
7. Zeggen dat het nooit de eigen schuld is.
8. Vertellen dat jij een gesprek met de pester(s) gaat hebben om hen rustig te vertellen dat dit niet kan. Dat je nu nog niet boos bent, omdat iedereen zich mag vergissen, maar dat het nu wel moet stoppen.
9. Vragen of je mag zeggen dat het slachtoffer zelf heeft gemeld. Dat dat sterk is, omdat je dan opkomt voor jezelf. Dat je met de pester(s) afspraken gaat maken over het gedrag vanaf nu.

### Houding:

- Medeleven tonen door te zeggen: 'Ik kan me voorstellen dat het heel naar is dat je dit hebt meegemaakt.'

### Vragen stellen:

- Luisteren en vragen hoe en door wie er wordt gepest.
- Doorvragen naar hoe de leerling zelf reageert, wat hij/zij doet voor, tijdens en na het pesten. Complimenten geven voor wat de leerling zelf al heeft gedaan.
- Samen zoeken naar een andere reactie.
- Sterke kanten van de leerling benadrukken.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf ziet.

### Informatie geven:

- Huilen of heel boos worden is vaak een reactie die de pester wil.
- Benadrukken dat het gepeste kind geen schuld heeft.
- Het gepeste kind in laten zien waarom een ander pest (die voelt zich daar groot door, het heeft niets met jou te maken).

Eventueel oefenen:

- De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren en laten oefenen met ander gedrag.

In de weken na het gesprek:

- Schouderklopje als de leerling zich assertiever opstelt.
- De gepeste leerling niet overbeschermen.

### **Stappenplan gesprek met ouders van gepeste leerling.**

1. De leerkracht belt de ouders op met als doel het maken van een afspraak.
2. 'Goedemiddag, u spreekt met juf/meneer ..... Ik zou graag met u een afspraak maken. Er is op school iets voorgevallen waar uw kind bij betrokken is. We willen u graag op korte termijn uitnodigen om hierover te praten. Tip: Niet ingaan op wat precies speelt. Dat doet je in het gesprek.
3. Gesprek op school. Eerst koffie/thee. 'Fijn dat u bent gekomen.'
4. Vertel dat er een probleem is dat alleen kan worden opgelost door ouders en school samen.
5. Vertel wat er is gebeurd.
6. Laat ouders stoom afblazen. Gaan ze in de aanval dan zeg je: 'Ik begrijp dat U hiervan schrikt.' Breng rust met: 'Veel ouders schrikken hiervan.'
7. Als ouders wat rustiger zijn geworden, vertel je nogmaals wat er is geconstateerd. En je vertelt wat de school tot nu toe heeft gedaan.
8. Zeg dat je in kaart wilt brengen hoe het thuis en op school gaat om tot ideeën voor oplossingen te komen.
9. Een gesprek over wat opvalt aan de leerling thuis en op school. Kijken wat eventueel zou kunnen helpen. Kunnen ouders dat zelf, hebben ze familie of vrienden nodig of is professionele hulp nodig?
10. Maak concrete afspraken met de ouders.



## **Stappenplan voor een gesprek zonder schuldvraag met gepeste en pester:**

### **Fase 1: Situatie inleiden**

1. Contact maken (namen noemen, uitspreken, uitnodigen).
2. Feiten melden met een ik-boodschap (wat heb je gezien, gehoord).
3. Gevoel aangeven door een ik-boodschap.
4. Doel aangeven van bemiddelen: "Ik wil dat we dit nu met elkaar uitspreken en dat jullie tot een oplossing komen met elkaar die voor iedereen goed voelt."

### **Fase 2: Delen**

5. Om de beurt de deelnemers laten vertellen wat er is gebeurd. Daarna checken bij de anderen: "Herken je dit?" Laat ze vertellen hoe ze zich voelden en vraag of ze zich kunnen voorstellen hoe de ander zich voelde. Zorg ervoor dat de deelnemers naar elkaar blijven luisteren.

### **Fase 3: Oplossen**

6. Brainstormen over mogelijke oplossingen. Wat kunnen we samen doen om de situatie positief te veranderen?
7. Oplossing kiezen met elkaar.
8. Checken: Is iedereen het eens met de oplossing?
9. Evalueren van het gesprek en complimenten maken!

### **Fase 4: Oefenen**

10. Oefenen met de oplossing en laten ervaren van het gewenste gedrag door middel van een rollenspel. Zo sluit je positief af.

### **Fase 5: Afspraken, evalueren en bijsturen.**